

PKN ging in vijf jaar tijd van 'volharden' naar 'loslaten'

ANALYSE

Emiel Hakkenes

Het lijkt misschien een verplicht bestuurlijk nummer omdat het er na vijf jaar nu eenmaal weer tijd voor is. Toch is het verschijnen van een nieuwe visienota voor de Protestantse Kerk in Nederland (vorige week, onder de titel 'De hartslag van het leven') een belangrijk moment.

Het is namelijk een van de weinige gelegenheden waarbij de leiding van de PKN zich uitspreekt over de identiteit en de koers van de kerk. Op de halfjaarlijkse synodevergaderingen gaat het over belangwekkende zaken als een nieuw liedboek, de permanente educatie van dominees of de kerkelijke visie op het conflict in het Midden-Oosten. Maar om daarover een standpunt in te nemen is het van belang dat de kerk voor ogen heeft wie ze is en waar ze heen wil.

Vijf jaar geleden verscheen de eerste visienota, getiteld 'Leren leven van de verwondering'. Nadat daarin eerst de identiteit van de PKN wordt geschetst ("De Protestantse Kerk is deel van Gods wereldwijde kerk, waarin protestanten een eigen plaats innemen"), volgt een aantal beleidsvoornemens. Het kopje boven het eerste voornemen luidt: 'Volharding en voortgang'. Daar spreekt iets uit van vasthouden aan het bestaande, van houden wat je hebt.

Wellicht komt het doordat in de vorige week verschenen visienota allerlei kerkelijke partijen inspraak hebben gehad, maar daarin valt te lezen: "Soms moeten we durven los te laten. En durven te stoppen met veel van wat we meeslepen. Een paar dingen goed doen met een vrolijk hart is beter dan veel dingen doen met een bezwaard gemoed."

'Volharden' versus 'loslaten' – je zou gemakkelijk kunnen denken dat de Protestantse Kerk in vijf jaar het hoofd in de schoot heeft geworpen en is gecapituleerd voor de secularisatie. Je zou ook kunnen spreken van een nieuw realisme: de hoogtijdagen van het kerkelijke leven zijn voorbij en daar kun je over somberen maar je kunt ook je versleten jas verruilen voor een nieuwe, het hoofd oprichten en doorgaan. Dat lijkt de teneur van 'De hartslag van het leven'.

Zo'n toon is mogelijk geworden door het verstrijken van de tijd. Vijf jaar geleden moest de PKN nog bijkomen van een slepend fusieproces en de prille eenheid bekrachtigen. Inmiddels kan de kerk vooruitkijken, met een flinke dosis realisme.